

**TEOLOGIA – DUCHOWOŚĆ, KATECHETYKA,
KULTURA I EDUKACJA RELIGIJNA, PEDAGOGIKA**
INFORMACJE O PRZEDMIOTACH SPECJALNOŚCIOWYCH
(wg specjalności w porządku alfabetycznym)

WZÓR

txnr. Nazwa przedmiotu (t – teologia, z – teologia w MWIK, x – specjalność– d (Duchowość), k (Katechetyka), r (Kultura i edukacja religijna), p (Pedagogika), nr – kolejny numer przedmiotu w wykazie)

przedmiot specjalności:

Rok studiów, semestr

Wymiar godzin ogółem (wymiar godzin z podziałem na semestry)

ECTS – ilość punktów ECTS

Prowadzący zajęcia

Forma zaliczenia poszczególnych semestrów zajęć: z – zaliczenie, zo – zaliczenie z oceną, e – egzamin

tzd01. Duchowość biblijna

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 60 h (30+30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Forma zaliczenia: e+e

tzd02. Duchowość liturgiczna

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: e

tzd03. Duchowość patrystyczna

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: e

tzd04. Dynamika grupy i duchowy wymiar wspólnoty

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 15 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 2 + 1 pkt.

Forma zaliczenia: zo + zo

tzd05. Etyka wychowawcza

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: e

tzd06. Psychologia a życie duchowe

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: zo

tzd07. Psychologia ogólna

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: e

tzd08. Teologia duchowości

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 60 h (30+30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Forma zaliczenia: e+e

tzd09. Teologia modlitwy

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: e

tzd10. Towarzystwo duchowe

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Duchowość

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 15 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Forma zaliczenia: zo

tzk01. Biblia w katechezie

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2–3, semestr 4, 6

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Anna Emmanuela Klich OSU

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykłady i zajęcia praktyczne: Biblia w katechezie prowadzi do głębszego rozumienia tego, jak otwierać Biblię katechizowanym i jak uczniom pomóc w otwieraniu się na słowo Boże. Zajęcia obejmują zarówno zasady i metody hermeneutyki biblijnej jak i dydaktykę i metodykę katechezy biblijnej. Zajęcia mają charakter teoretyczno-praktyczny.

Program: 1. Rola i miejsce Pisma Świętego w nauczaniu chrześcijańskim; 2. Zmiana sposobu wykorzystania Biblii w chrześcijańskim nauczaniu według Vaticanum II; 3. Zasady interpretacji Biblii w katechezie (zasady literackie i teologiczne); 4. dostosowanie tekstów biblijnych do możliwości intelektualnych katechizowanych; 5. Potrzeby psychiczne adresatów katechezy; 6. Metodyka katechezy biblijnej.

Wymagania wstępne:

Zaliczenie takich przedmiotów jak: Wstęp ogólny do Pisma Świętego, Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu.

Cele przedmiotu:

Celem dydaktycznym jest pogłębienie wiedzy i umiejętności dotyczących interpretacji i przepowiadania Biblii w Kościele.

Metody nauczania:

Wykłady oraz zajęcia praktyczne.

Metody oceny:

Student przygotowuje w ciągu semestru trzy lektury (dokładne terminy są podane na pierwszych zajęciach), których znajomość jest podstawą przeprowadzenia zajęć praktycznych.

Jeden raz w ciągu roku student prezentuje konspekt katechezy biblijnej, w której stosuje zasady i metody interpretacji Biblii a także zasady dydaktyki i metodyki katechezy biblijnej.

Po uzyskaniu zaliczeń śródrocznych student przystępuje do egzaminu ustanego.

Spis zalecanych lektur:

Długosz A., *Wprowadzenie do dydaktyki biblijnej*, Kraków 2000; Klich A. E., *Pismo Święte w polskiej katechezie posoborowej*, Kraków 2005; Marek Z., *Biblia w katechetycznej posłudze słowa*, Kraków 1998; Papieska Komisja Biblijna, *Interpretacja Biblii w Kościele*; Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym*.

tzk02. Ćwiczenia z katechetyki

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h ćwiczeń, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Ćwiczenie umiejętności tworzenia konspektów katechezy na poziomie szkoły podstawowej. Grupowa hospitacja katechezy i innych przedmiotów szkolnych (blok humanistyczny) oraz omówienie. Prowadzenie przez studenta katechezy (pod kierunkiem prowadzącego ćwiczenia i w obecności grupy ćwiczeniowej) oraz omówienie w grupie ćwiczeniowej.

Wymagania wstępne:

Zaliczenie katechetyki fundamentalnej oraz dydaktyki ogólnej i katechetycznej.

Metody nauczania:

Ćwiczenia i zajęcia praktyczne w terenie.

tzk03. Dydaktyka

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Program obejmuje następujące zagadnienia: Pojęcie, przedmiot i zadania dydaktyki. Historyczny rozwój dydaktyki ogólnej i katechetycznej. Podstawowe pojęcia dydaktyki. Katecheza i nauczanie religii w szkole. Cele, zadania, treści, źródła i główne ukierunkowania katechezy. Proces dydaktyczny, ogniowa proces dydaktyczny. Zasady dydaktyczne w procesie katechetycznym. Organizacyjne formy kształcenia religijnego, typy lekcji. Środki dydaktyczne w katechezie. Sprawdzanie i ocenianie. Osobowość i posługa katechety.

Cele przedmiotu:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie z istotnymi zagadnieniami dydaktyki ogólnej i katechetycznej oraz zdobycie określonych umiejętności.

Spis zalecanych lektur:

Długosz J., *Jak przygotować i oceniać katechezę*, Częstochowa 1997; Kraśzewski K. (red.), *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, Warszawa 1993; Kubik W., *Zarys dydaktyki katechetycznej*, Kraków 1990; Kupisiewicz W., *Podstawy dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1994; Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1995; Szpet J., *Dydaktyka katechezy*, Poznań 1999; Twardzicki B., *Katechetyka formalna w służbie wiary*, Przemyśl 2001.

tzk04. Emisja głosu

przedmiot będzie realizowany w roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h ćwiczeń, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – vacat

Forma zaliczenia: zo

tzk05. Katechetyka fundamentalna

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 4 + 1 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU, ćwiczenia – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: e + zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Rys historyczny katechezy, pojęcie katechetyki, dokumenty katechetyczne, Katechizm Kościoła Katolickiego, natura katechezy, cele katechezy, formy katechezy, współczesne kierunki i modele katechezy, programy katechizacji.

Spis zalecanych lektur:

Alberich E., *Katecheza dzisiaj. Podręcznik katechetyki fundamentalnej*, Warszawa 2003; Blachnicki F., *Katechetyka Fundamentalna*, Lublin 1970; Charytański J., *W kręgu zadań i treści katechezy*, Kraków 1992; *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*, t. I–II, red. W. Kubik, Warszawa 1985; Majewski M., *Spotkania Katechezy z teologią*, Kraków 1995; Murawski R., *Ewangelizacyjny charakter katechezy*, AK 84(1992), z. 498, s. 181–193; Panuś T., *Główne kierunki katechetyczne XX wieku*, Kraków 2001; Szpet J., Jackowiak D., *Lekcje religii szkołą wiary*, Poznań 1996.

tzk06. Katecheza dzieci

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład dotyczy katechezy dzieci przedszkolnych (3–6 rok życia) i dzieci w młodszym wieku szkolnym (7–12 rok życia). Wprowadzenie w specyfikę katechezy (natura, cele, zdania, treści) wymaga znajomości dziecka na poszczególnych etapach rozwojowych i umiejętności dostosowania działań katechety (metody, środki, czas i formy pracy) do możliwości adresata.

Program wykładu obejmuje następujące zagadnienia: Charakterystyka rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym: rozwój fizyczny,

psychiczny, emocjonalny, społeczno-moralny oraz implikacje katechetyczno-wychowawcze. Kształtowanie się i rozwój religijności dziecka. Podstawowe zagadnienia wychowania i kształcenia ogólnego. Natura, cele, treści i zadania katechezy dzieci. Wybrane metody katechezy dzieci. Programy, podręczniki i pomoce katechetyczne. Współpraca środowisk katechetycznych. Osobowość katechety.

Wymagania wstępne:

Zaliczenie katechetyki fundamentalnej oraz dydaktyki ogólnej i katechetycznej.

Cele przedmiotu:

Znajomość możliwości i osiągnięć rozwojowych dziecka, wiedza z zakresu rozwoju fizycznego, psychicznego, społeczno-moralnego i religijnego w danym okresie rozwojowym. Rozumienie istoty katechezy dzieci, znajomość celów i treści wychowania w wierze oraz poznanie środków i metod osiągania celów. Zdobycie umiejętności rozpoznawania możliwości dziecka i dostosowania treści, środków i metod działania. Kształtowanie własnej osobowości (nauczyciela, wychowawcy świadka wiary) i zdobycie umiejętności oddziaływania wychowawczego stosownie do możliwości ucznia.

Metody nauczania:

Wykład z elementami aktywizacji.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Dokumenty katechetyczne.

Kulpaczyński S., *Psychologia rozwojowo-wychowawcza nie tylko dla katechetów*, Lublin 2009; Marek Z. (red.), *Bóg w przedszkolu i szkole*, Kraków 2000; Osewska E., Stala J. (red.), *Wychowanie dzieci w wieku przedszkolnym*, Tarnów 2005; *Podstawa programowa z komentarzami. Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna*, MEN 2009; Słotwińska H., *Kształtowanie postaw religijnych na katechezie*, Lublin 2004; Stala J. (red.), *Katechetyka szczegółowa*, Tarnów 2003, s. 15–124; Stala J. (red.), *Wychowanie dzieci w młodszyim wieku szkolnym cz. I–II*, Tarnów 2006.

tzk07. Katecheza młodzieży

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Program wykładu obejmuje następujące zagadnienia: Ogólna charakterystyka okresu młodości (rozwój fizyczny, umysłowy, emocjonalny, moralny).

Rozwój społeczny młodzieży - środowiska przynależności i ich charakterystyka (rodzina, szkoła, grupy). Niektóre zjawiska występujące w rozwoju religijnym młodzieży. Młodzież polska w świetle badań socjologicznych. Katecheza młodzieży w dokumentach Kościoła (cele, zadania, treści, metody). Programy i podręczniki do katechizacji młodzieży w Polsce. Katecheza młodzieży wobec współczesnych wyzwań (gospodarka rynkowa, demokracja, kwestionowanie autorytetu Kościoła, laicyzacja, cywilizacja techniki, media). Współczesne formy katechezy młodzieży. Osobowość katechety i zasady postępowania z dorastającymi.

Metody oceny:

Aktywny udział w zajęciach i znajomość przekazywanych treści, prace pisemne, hospitacja katechezy oraz (języka polskiego, historii lub godziny wychowawczej w klasach ponadgimnazjalnych).

Spis zalecanych lektur:

Bagrowicz J., *Edukacja religijna współczesnej młodzieży. Źródła i cele*, Toruń 2000; Murawski R. (red.), *Teoretyczne założenia katechezy młodzieżowej*, Warszawa 1989; Offmański. A., *Katecheza młodzieżowa na poziomie szkół ponadgimnazjalnych*, [w:] Stala J. (red.), *Katechetyka szczegółowa*, Tarnów 2003, s. 169–217; Stala J. (red.), *Dzisiejsza młodzież. Stan aktualny i wyzwania*, Kraków 2001; Stala J. (red.), *Dzisiejszy katechizowany. Stan aktualny i wyzwania*, Kraków 2002.

tzk08. Katecheza specjalna

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 20 h wykładu + 10 h ćwiczeń, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Barbara Oszustowicz, ćwiczenia – mgr Elżbieta Pawłowska

Forma zaliczenia: e + zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład.

Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu pedagogiki osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności (z upośledzeniem umysłowym, niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i niedowidzących, przewlekle chorych i z dysfunkcją narządu ruchu, niedostosowanych społecznie) i ukazanie podstawowych problemów ich rewalidacji i rehabilitacji. Do szczegółowych zadań realizacji treści przedmiotu należą: ukazanie pedagogiki specjalnej w perspektywie nowych wyzwań edukacyjnych, ewaluacja postrzegania zjawiska niepełnosprawności, jego diagnozowanie, organizacja procesu rewalidacji, terapii, rehabilitacji dzieci, młodzieży niepełnosprawnych i resocjalizacji nieletnich, określenie celów wychowania i nauczania specjalnego oraz zasad pracy, podstawy katechezy specjalnej.

Ćwiczenia.

Treści ćwiczeń: Dziecko specjalnej troski adresatem katechezy. Katecheza specjalna w dokumentach Kościoła. Katecheta w szkole specjalnej (osobowość, predyspozycje, zadania, powołanie, wykształcenie). Współpraca z rodzicami. Współpraca z parafią szkolną i lokalną dziecka niepełnosprawnego. Przygotowanie do Sakramentów: Chrztu, Pojednania, I Komunii Św., Bierzmowania. Metody aktywizujące na katechezie specjalnej (Metoda Dobrego Pasterza Marii Montessorii, metody arteterapeutyczne, i inne wg specyfiki niepełnosprawności). Wspólnoty kościelne dla osób niepełnosprawnych. Specyfika: oligokatechezy, surdokatechezy, tyflokatechezy, katechezy grup niedostosowanych społ.

Cele przedmiotu:

Ćwiczenia.

Celem ćwiczeń z katechezy specjalnej jest uwrażliwienie ich uczestników na pracę z dzieckiem niepełnosprawnym na katechezie.

Metody nauczania:

Ćwiczenia.

Ćwiczenia przyjmują formę aktywnego poznania tej problematyki poprzez kontakt z katechetami-praktykami, prezentację programów, scenariuszy, pomocy dydaktycznych, zapoznanie się materiałami audiowizualnymi oraz możliwość przyjrzenia się pracy katechety i dziecka niepełnosprawnego w ramach hospitacji.

Spis zalecanych lektur:

Wykład.

Dykcik W., *Pedagogika specjalna*, Poznań 2001; Lausch K., *Teoretyczne podstawy katechizacji osób głębiej upośledzonych umysłowo*, Warszawa 1987; Obuchowska I. (red.), *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*, Warszawa 1991; Sękowska Z., *Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej*, Warszawa 1998; Sowa J., *Pedagogika specjalna – wybrane zagadnienia*, Warszawa 1998; Sowa J., Wojciechowski F., *Proces rehabilitacji w kontekście edukacyjnym*, Rzeszów 2001; Śnieżyński M. (red.), *Pedagogika w katechezie*, Kraków 1998.

tzk09. Metodyka katechezy

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – s. dr Grażyna Dryl OSU

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Katecheza jako rozwijanie poznania wiary, wychowanie i wtajemniczenie domaga się od katechety nie tylko znajomości właściwych metod przekazu, ale

i umiejętności ich stosowania w zależności od wieku i możliwości adresata, celu i treści katechezy, a także własnych predyspozycji osobowych.

Program wykładu obejmuje następujące zagadnienia: Osobowość i formacja katechety. Pedagogia wiary – Jezus Chrystus wzorem. Pojęcie, pluralizm metod, ich klasyfikacja i kryteria doboru w katechezie. Wybrane metody stosowane w katechezie: metody poznawania oraz integracji uczniów, metody podające, poszukujące, przeżyciowe, biblijne i liturgiczne, metody zajęć praktycznych i aktywizujące, metody sprawdzania i oceniania.

Wymagania wstępne:

Zaliczenie katechetyki fundamentalnej oraz dydaktyki ogólnej i katechetycznej.

Cele przedmiotu:

Wiedza z zakresu formacji katechety i podstawowych zagadnień metodyki katechetycznej. Znajomość wybranych metod i praktyczna umiejętność stosowania ich w procesie katechetycznym.

Metody nauczania:

Wykład połączony z ćwiczeniami i zajęciami warsztatowymi.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Dokumenty katechetyczne.

Barciński Z., Wójcik J. i in., *Metody aktywizujące w katechezie*, t. 1–4, Lublin 1998–2001; Chałupniak R., Kustorz J., *Wybrane zagadnienia z katechetyki*, Opole 2002, s. 61–110; Krogul M., *Dydaktyka dla katechetów*, Świdnica 2007, s. 133–242; Słotwińska H., *W poszukiwaniu nowych metod katechetycznych*, Lublin 2006; Stala J. (red.), *Dydaktyka katechezy, cz. II*, Tarnów 2004, s. 108–299; Twardzicki B., *Katechetyka formalna w służbie wiary*, Przemyśl 2001; Wendel Niehl F., Thömmes A., *212 metod do zastosowania na lekcjach religii*, Kielce 2006.

tzk10. Pedagogika ogólna

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 3, semestr 5–6

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Maria Chymuk

Forma zaliczenia: e/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Pedagogika w systemie nauk i jej związek z innymi naukami. Cele wychowania a wartości: pojęcie wartości, wartości chrześcijańskie, wartości a symbole w wychowaniu. Relacje wychowawcze; wychowanek – wychowawca – sytuacja wychowawcza.: tradycje, modele, „teorii wychowanka”, fakt „bycia wychowankiem” jako :bycie wychowawcą samego siebie, aktywizowanie wy-

chowanka przez przykład i postawę wychowawcy. Metody aktywizujące w nauczaniu. Główne problemy patologii w środowisku dzieci i młodzieży i ich aspekty wychowawcze. Uczniowie zdolni. Niepowodzenia szkolne. Reforma systemu edukacji kształcenie zintegrowane. Zagrożenie współczesnego świata. Osobowości nauczyciela. autorytet nauczyciela. System wychowania J. Korczaka, C. Freineta, Jana Bosko, R. Steinera i innych.

Cele przedmiotu:

Uświadomienie studentom miejsca pedagogiki w strukturze nauki oraz wynikających z tego konsekwencji teoretycznych i metodologicznych dla sposobu jej uprawiania i osiągania określonych wyników badań. Poznanie związku pedagogiki z innymi dyscyplinami naukowymi. Wprowadzenie studentów w strukturę myślowo – językową pedagogiki jako nauki o wychowaniu i zapoznanie z różnymi stylami myślenia o tymże wychowaniu Kształtowanie u studentów podstawowych umiejętności pedagogicznych. Wyrabianie w nich kultury pedagogicznej oraz refleksyjnego stosunku do własnych poczynań nauczycielskich, jak również kształtowanie postawy twórczej.

Metody nauczania:

Wykład i ćwiczenia.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Banach, *Edukacja, wartość, szansa*, Kraków 2001; Chałas K., *Pedagogia gimnazjum*, Dzierżoniów 2001; Chałas K., *Wychowanie ku wartościom*, t. I, Lublin – Kielce 2003; Chymuk M., *Aksjologiczne preferencje studentów uczelni krakowskich*, Kraków 2004; Chymuk M., *Janusz Korczak – dziecko i dziecko*, Kraków 2009; Czarniawski H., *Współdziałanie, potrzeba czasu*, Lublin 2002; Danilewska J., *Agresja u dzieci (szkoła porozumienia)*, Warszawa 2002; Denek K., *Poza ławką szkolną*, Poznań 2002; *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, Radom 2003; Janowski A., *Pedagogika praktyczna*, Warszawa 2002; Kunowski S., *Podstawy współczesnej pedagogiki*, Warszawa 1999; Zwoliński A., *Obraz w relacjach społecznych*, Kraków 2004.

tzk11. Praktyki katechetyczne

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 2–3, semestr 3–6

Wymiar: 150 h (10/10/70/60) ćwiczeń, ECTS: 1+1+5+5 pkt.

Opiekun praktyk: s. dr Anna Emmanuela Klich OSU

Forma zaliczenia: zo/zo/zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Studentka II roku winna odbyć praktyki śródroczne w formie hospitacji w wymiarze 20 godzin w szkole podstawowej i w gimnazjum oraz przedstawić

dokumentację hospitacji. Dokumentacja winna zawierać opis przebiegu lekcji oraz własne obserwacje.

Studentka III roku winna odbyć praktyki katechetyczne ciągle (110 godz.) w formie hospitacji, lekcji prowadzonych i ocenianych przez opiekuna praktyk, w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej.

tzk12. Psychologia ogólna

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Jan Dziezic

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład z psychologii ogólnej obejmuje następującą problematykę: 1. Zagadnienia wstępne: definicja, przedmiot i cel, działy, metody psychologii. 2. Kierunki psychologii: psychoanaliza, behawioryzm, psychologia humanistyczna i poznawcza, analiza transakcyjna. 3. Główni przedstawiciele psychologii w Polsce. 4. Biologiczne podstawy zachowania: układ nerwowy, układ wydzielania wewnętrznego. 5. Emocje: interpretacja i określanie emocji, emocje podstawowe, funkcje emocji, komunikowanie emocji, kształtowanie uczuć. 6. Procesy poznawcze: wrażenia, spostrzeżenia, wyobrażenia, uwaga, pamięć, myślenie. 7. Działanie ludzkie: podmiotowe uwarunkowania, motywacja, proces działania. 8. Kształtowanie dojrzałej osobowości.

Spis zalecanych lektur:

Anastasi A., Urbina S., *Testy psychologiczne*, Warszawa 1999; Hall C. S., Lindzey G., *Teorie osobowości*, Warszawa 1994; Koziński J., *Koncepcje psychologiczne człowieka*, Warszawa 1997; Makselon J. (red.), *Psychologia dla teologów*, Kraków 1995; Mietzel G., *Wprowadzenie do psychologii*, Gdańsk 1998; Płużek Z., *Psychologia pastoralna*, Kraków 1991; Strelau J. (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna*, t. II, Gdańsk 2000; Szewczyk W., *Rozumieć siebie i innych. Zarys psychologii*, Tarnów 1998; Tomaszewski T., *Główne idee współczesnej psychologii*, Warszawa 1998; Trzcieniecka-Grienen A., *Psychologia. Podręcznik dla studentów kierunków medycznych*, Kraków 2006; Zimbardo Ph., *Psychologia i życie*, Warszawa 1999.

tzk13. Psychologia rozwojowa

przedmiot specjalności: Katechetyka

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Marcin Cholewa

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

W ramach zajęć omawiane są następujące zagadnienia: definicja i zadania psychologii rozwojowej, osiągnięcia charakterystyczne dla poszczególnych okresów rozwoju (prenatalny, niemowlęcy, przedszkolny, szkolny, dorastania, dorosłości, wiek dojrzwały), proces przejścia na emeryturę, stadia umierania i żałoby, etapy rozwoju umysłowego, religijnego i moralnego, wybrane zagadnienia odnoszące się do wychowania, manipulacji i ingracjacji oraz kontaktu pomocnego.

Wymagania wstępne:

Podstawowe informacje z zakresu psychologii procesów poznawczych i teorii osobowości.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest zapoznanie studentów z podstawową wiedzą w zakresie psychologii rozwojowej. Studenci powinni znać następujące zagadnienia: definicja i zadania psychologii rozwojowej, osiągnięcia charakterystyczne dla poszczególnych okresów rozwoju (prenatalny, niemowlęcy, przedszkolny, szkolny, dorastania, dorosłości, wiek dojrzawy), proces przejścia na emeryturę, stadia umierania i żałoby, etapy rozwoju umysłowego, religijnego i moralnego, wybrane zagadnienia odnoszące się do wychowania, manipulacji i ingracjacji oraz kontaktu pomocnego.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Brzezińska A., *Psychologia rozwoju*, Warszawa 2000; Dembo M., *Stosowana psychologia wychowawcza*, Warszawa 1997; Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), *Psychologia rozwoju człowieka*, t. 2, Warszawa 2000; Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., *Psychologia rozwoju człowieka*, t. 1, Warszawa 1996; Turner J., Helis D., *Rozwój człowieka*, Warszawa 1999; Vasta R., Haith M., Miller S., *Psychologia dziecka*, Warszawa 1995.

tzr01. Biblia a kultura

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 60 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Forma zaliczenia: e

tzr02. Biblia w literaturze

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 4 + 2 pkt.

Forma zaliczenia: e + zo

tZR03. Biblia w sztuce

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h ćwiczeń, ECTS: 2 pkt.

Forma zaliczenia: zo

tZR04. Etyka wychowawcza

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 2–3, semestr 4, 6

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 4+4 pkt.

Forma zaliczenia: e/e

tZR05. Film i teatr w edukacji religijnej

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 15 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 4 + 2 pkt.

Forma zaliczenia: e + zo

tZR06. Organizacja działalności kulturalnej

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h ćwiczeń, ECTS: 2 pkt.

Forma zaliczenia: zo

tZR07. Twórczy przekaz

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2011/2012

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 3, semestr 6

Wymiar: 15 h wykładu + 30 h ćwiczeń, ECTS: 2 pkt.

Forma zaliczenia: zo

tZR08. Współczesne przemiany kulturowe

przedmiot będzie realizowany od roku akademickiego 2010/2011

przedmiot specjalności: Kultura i edukacja religijna

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 15 h wykładu, ECTS: 1 pkt.

Forma zaliczenia: zo

tZP01. Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU1, semestr SMU1

Wymiar: 15 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 2 + 1 pkt.

Prowadzący: wykład – dr hab. Robert Stawarz, ćwiczenia – dr hab. Robert Stawarz

Forma zaliczenia: e + zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Na wykładach omawiane są zagadnienia z zakresu biologii człowieka a w szczególności genetyczne czynniki rozwoju (biochemiczne podłoże dziedziczności, cechy kodu genetycznego, przekazywanie informacji genetycznej), biologia rozrodu (gametogeneza, cykl płciowy, warunki i przebieg zapłodnienia, charakterystyka rozwoju prenatalnego), wybrane zagadnienia z auksologii (fazy ontogenezy, charakterystyka poszczególnych faz życia, typy konstytucjonalne) oraz przyczyny i konsekwencje zaburzeń rozwojowych (mutogeneza, teratogeneza, urazy okołoporodowe). Wykłady obejmują także tematykę zaburzeń w działaniu układów funkcjonalnych systemu nerwowego, które manifestują się w postaci rozwoju uzależnień, anoreksji nerwowej czy bulimii oraz ADHD).

Treści wykładu: Biochemiczna struktura genu. Budowa chromosomu. Cykl życiowy komórki. Gametogeneza. Genetyczna determinacja płci. Mutogeneza i choroby genetyczne. Choroby nowotworowe. Fobie szkolne. ADHD. Uzależnienia. Choroby serca i naczyń krwionośnych. Alergie. AIDS. Wybrane zagadnienia z rozwoju emocjonalno seksualnego człowieka.

Wymagania wstępne:

Zakres wiadomości: biologia – poziom liceum – zakres podstawowy. Umiejętności: analiza rysunków, schematów, tabel, korzystanie z baz danych; synteza wiedzy z różnych dziedzin biologii. Kompetencje: łączenie różnych elementów wiedzy, myślenie syntetyczne i analityczne, integracja informacji, samodoskonalenie, komunikatywność, współpraca.

Cele przedmiotu:

Poszerzenie i pogłębienie wiedzy z zakresu biologii człowieka, w szczególności z zakresu biologii rozrodu, auksologii i patologii rozwojowych. Rozumienie skutków wzajemnych relacji człowiek-środowisko biologiczne, fizyczne, społeczne. Rozpoznawanie zagrożeń prawidłowego rozwoju psychofizycznego.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Barry J. M., *Biologia molekularna*, PWN; Bartel S., *Embriologia*, PZWL 2000; Boczkowski K., *Determinacja i różnicowanie płci*, PWN; Boczkowski K., *Interseksualizm*, PWN; Bresler S. J., *Wstęp do biologii molekularnej*, PWN; Connor J. M., Ferguson-Smith, *Podstawy genetyki medycznej*, PWN 2001; Dziedzicka A., *Zarys anatomii dla plastyków*, Platan 2002; Gajewski W., *Genetyka ogólna i molekularna*, PWN; Głab B., Traczyk W. Z., *Anatomia i fizjologia człowieka*, PZWL; Gołąb B., *Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego*, PZWL 1990; Horst A., *Fizjologia patologiczna*, PZWL; Imieliński K., *Seksjatria*, PWN; Jurczyk J., Gładysz A., *AIDS – epidemiologia*,

patogeneza, klinika, leczenie, zapobieganie, poradnictwo, Walumed 1992; Kilarski W., Jasiński A., *Ultrastruktura komórki*, WSiP; Korzeniowski L., *Zarys psychiatrii*, PWN; Kunicki-Goldfinger W., *Podstawy biologii*, PWN; Levine R. P., *Zarys genetyki*, PWN; Malinowski A., *Antropologia fizyczna*, Warszawa – Poznań 1980; Malinowski A., Wolański N., *Metody badań w biologii człowieka. Wybór metod antropologicznych*, PWN 1988; Malinowski E., *Genetyka*, PWN; Maśliński S., Ryzewski J., *Patofizjologia*, PZWL 2000; Miętkowski W., *Zarys fizjologii lekarskiej*, PZWL; Ostrowski W., *Embriologia ogólna*, PWN; Rodkiewicz B., *Zarys genetyki*, PWN; Rugh R., Shettles L. B., *Od poczęcia do narodzin*, PZWL; Strzyszyński A., *Zarys dermatologii i wenerologii*, PWN 1983; Sylwanowicz W., *Anatomia człowieka*, PZWL; Ville C. A., *Biologia*, PWRiL; Wolański N., *Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania*, PWN 1983; Wolański N., *Czynniki rozwoju człowieka, wstęp do ekologii człowieka*, PWN 2005.

tzp02. Diagnostyka pedagogiczna

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU2, semestr SMU3

Wymiar: 15 h wykładu + 15 h ćwiczeń, ECTS: 4 + 1 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Jadwiga Jedynak, ćwiczenia – dr Jadwiga Jedynak

Forma zaliczenia: e + zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Cele kształcenia: wdrożenie do praktycznego zastosowania metod i technik pedagogicznych w pracy nauczyciela-wychowawcy, kształtowanie umiejętności komunikowania społecznego w typowych sytuacjach procesu dydaktyczno-wychowawczego ze szczególnym zwróceniem uwagi na tworzenie pozytywnego klimatu w interakcjach z dziećmi, rodzicami i pracownikami placówki, przygotowanie teoretyczne i praktyczne do sformułowania indywidualnej diagnozy psychopedagogicznej dziecka w wieku przedszkolnym.

Cele przedmiotu:

Celem zajęć jest przygotowanie teoretyczne i praktyczne do pełnienia funkcji nauczyciela-wychowawcy w placówkach przedszkolnych.

Spis zalecanych lektur:

Konarzewski K. (red.), *Sztuka nauczania*, Warszawa 1998; Skorny Z., *Obserwacje, interpretacje, charakterystyki psychologiczne*, Warszawa 1980; Spionek H., *Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne*, Warszawa 1975; Ziemiński S., *Problemy dobrej diagnozy*, Wiedza Powszechna 1973.

Literatura uzupełniająca:

Czasopisma pedagogiczne: „Edukacja”, „Edukacja i Dialog”, „Nowa Szkoła”, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”, „Problemy Rodziny”.

tzp03. Formy teatralne

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU1, semestr SMU2

Wymiar: 15 h ćwiczeń, ECTS: 0 pkt.

Prowadzący: ćwiczenia – mgr Marek Pasieczny

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Zajęcia w formie warsztatu reżyserskiego, które doprowadzą do powstania widowiska scenicznego z udziałem uczestników; możliwość prezentacji na profesjonalnej scenie.

Cel ćwiczeń: dostarczenie informacji o metodach pracy reżysera, przygotowanie przyszłych katechetów do pracy scenicznej z uczniami, dostarczenie narzędzi warsztatowych do wychowywania i nauczania religii przez teatr.

Cele przedmiotu:

Planowane efekty ćwiczeń: uczestniczenie w działaniach teatralnych da studentom możliwość poznawania kolejnych etapów powstawania dzieła teatralnego. Przeżycia tworzenia spektaklu i doświadczenia na własnej skórze radości „robienia teatru”. Pomoże zdobyć praktyczną umiejętność wykorzystania języka emocji, ciała i gestu w procesie poznawania historii biblijnych oraz prawd wiary.

Poprzez obecność na scenie, nauczy rozumienia sytuacji dziecka, które ma „wejść w rolę”. Na koniec, otworzy wielu przyszłych katechetów na ten niewątpliwie efektywny sposób pracy z uczniem na lekcjach katechezy.

Metody nauczania:

Formy i metody pracy: program zajęć inspirowany jest moim wieloletnim doświadczeniem pracy z dziećmi (w tym również niepełnosprawnymi) przy tworzeniu widowisk scenicznych oraz z nauczycielami różnych przedmiotów (4 edycje programu w szczecińskim ośrodku doskonalenia nauczycieli) w celu nauczania ich stosowania dramy w szkole. Zajęcia mają charakter warsztatów teatralnych w małej grupie (8 do 12 osób). Od uczestników wymagam przyswojenia sporej porcji nowej wiedzy i praktycznych umiejętności. Proponuję pracę nad wyborem sztuki i celem jej wystawienia, tworzeniem scenariusza, adaptacji. Uczę praktycznej budowy widowiska i aktywizacji grupy przez odpowiednie ćwiczenia, wypracowywanie języka scenicznego. Widocznym wynikiem zajęć jest prezentacja widowiska na scenie.

tzp04. Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU2, semestr SMU3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Barbara Oszustowicz

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Część teoretyczna obejmuje zagadnienia wprowadzające studentów w problematykę badań nad specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Omówienie historii badań stanowi punkt wyjścia do analizy stosowanej terminologii, przyjętych koncepcji etiologicznych, a także uznawanych klasyfikacji zaburzeń. Ukazanie teoretycznych podstaw i założeń stosowanych metod oraz programów terapeutycznych pozwala przybliżyć studentom zasady konstruowania programów terapeutycznych, prowadzenia zajęć oraz oceny ich efektywności. Praktyczne przygotowanie studentów uwzględnia zapoznanie ich z metodami diagnozy pedagogicznej zaburzeń, ich syndromami, a przede wszystkim koncentruje się na wnikliwym, warsztatowym poznaniu: metod i programów usprawniających podstawowe funkcje percepcyjno-motoryczne, wybranych programów terapii psychomotorycznej, specyficznych metod nauki czytania i pisania. Próby konstruowania przez studentów planów pracy korekcyjno-kompensacyjnej stanowią podsumowania i praktyczne wykorzystanie zdobytych wiadomości.

Studenci poznają metody terapii niezbędne w pracy z uczniem mającym specyficzne trudności w uczeniu się co pozwoli im na istotne wzbogacenie warsztatu pracy pedagoga specjalnego.

Cele przedmiotu:

Celem jest zapoznanie studentów ze specjalnymi metodami stosowanymi w ramach zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, w pracy z uczniami ujawniającymi specyficzne trudności w opanowaniu podstawowych umiejętności szkolnych.

Metody oceny:

Obecność na zajęciach, próba diagnozy pedagogicznej dziecka z trudnościami w nauce szkolnej, prezentacja określonej metody terapeutycznej, egzamin.

Spis zalecanych lektur:

Bogdanowicz M., *Metoda dobrego startu w pracy z dzieckiem w wieku 5–10*, Warszawa 1989; Bogdanowicz M., *Ryzyko dysleksji*, Gdańsk 2002; Czajkowska I., Herda K., *Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole*, Warszawa 1990; Doman G. i J., *Jak nauczyć małe dziecko czytać?*, Bydgoszcz 1992; Kaja B., *Zarys terapii dziecka*, Bydgoszcz 1995; Kephart N. C., *Dziecko opóźnione w nauce szkolnej*, Warszawa 1970; Kujawa E., Kurzyna M., *Reedukacja dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu metodą 18 struktur wyrazowych*, Warszawa 1994; Majchrzak J., *Wprowadzanie dziecka w świat pisma*, Warszawa 1995; Mickiewicz J., *Jedynka z ortografii – rozpoznanie dysleksji w starszym wieku szkolnym*, Toruń 1995; *Program rozwijający percepcję wzrokową „Wzory i obrazki”*, M. Frostig i D. Horne'a (poziom podstawowy, średni i wyższy), Warszawa 1998; Sherborne V., *Metoda ruchu rozwijającego*, Warszawa 1997; Skibińska H., *Praca korekcyjno-kompensacyjna z dziećmi z trud-*

nościami w pisaniu i czytaniu, Bydgoszcz 1996; Waszkiewicz E., *Zestaw ćwiczeń do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci przedszkolnych*, Jastrząb J., *Usprawnianie funkcji percepcyjno-motorycznych dzieci dyslektycznych*, Jastrząb J., *Gry i zabawy w terapii pedagogicznej*, Warszawa 1994; Zakrzewska B., *Trudności w czytaniu i pisaniu. Modele ćwiczeń*, Warszawa 1996.

tzp05. Metodyka pracy logopedycznej

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU2, semestr SMU4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Grażyna Gunia

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Treści programowe obejmują omówienie następujących zagadnień: teoretyczne założenia metodyki pracy logopedycznej (cele i zadania logopedii i jej specjalizacji, pojęcie mowy), metody i zasady terapii logopedycznej w zakresie najczęściej występujących zaburzeń i wad mowy, kształtowanie się mowy dziecka, diagnoza logopedyczna.

Cele przedmiotu:

Przedmiot „Metodyka pracy logopedycznej” ma na celu zapoznanie studentów z zasadami i metodami pracy nad kształtowaniem prawidłowej mowy oraz usuwaniem wad wymowy. Omawiane zagadnienia mają umożliwić opanowanie trudnej i złożonej problematyki zagadnień związanych z diagnozą zaburzeń mowy oraz programowaniem terapii logopedycznej.

Spis zalecanych lektur:

Demel G., *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*, Warszawa 1999; Gałkowski T., Jastrzębowska G., *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, Podręcznik akademicki, Opole 1999; Kaczmarek L., *Nasze dziecko uczy się mowy*, Lublin 1983; Minczakiewicz E., *Mowa – diagnoza – zaburzenia – terapia. Skrypt dla studentów*, Kraków 2001; Styczek I., *Logopedia*, Warszawa 1980.

tzp06. Psychologia kliniczna

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU1, semestr SMU1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Marcin Cholewa

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

W ramach zajęć omawiane są następujące zagadnienia: Określenie psychologii klinicznej, pojęcie normy, zaburzenia zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne na tle organicznym, zaburzenia spowodowane używaniem środków

psychoaktywnych, zaburzenia nerwicowe, zaburzenia odżywiania, zaburzenia osobowości, zaburzenia nawyków i popędów, zaburzenia seksualne, nadpobudliwość, niestałość, zahamowania psychoruchowe, autyzm dziecięcy, stres psychologiczny i jego następstwa, kryzys psychologiczny, kryzys przełomu połowy życia, patologiczne poczucie winy i skrupuły, samobójstwa, choroba i śmierć.

Wymagania wstępne:

Podstawowe informacje z zakresu psychologii procesów poznawczych, psychologii rozwojowej i teorii osobowości.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest zapoznanie studentów z podstawową wiedzą w zakresie psychologii klinicznej. Studenci powinni znać określenie psychologii klinicznej, pojęcie normy, zaburzenia zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne na tle organicznym, zaburzenia spowodowane używaniem środków psychoaktywnych, zaburzenia nerwicowe, zaburzenia odżywiania, zaburzenia osobowości, zaburzenia nawyków i popędów, zaburzenia seksualne), nadpobudliwość, niestałość, zahamowania psychoruchowe, autyzm dziecięcy, stres psychologiczny i jego następstwa, kryzys psychologiczny, kryzys przełomu połowy życia, patologiczne poczucie winy i skrupuły, samobójstwa, choroba i śmierć.

Metody oceny:

Egzamin pisemny.

Spis zalecanych lektur:

Meyer R., *Psychopatologia*, Gdańsk 2003; Sęk H. (red.), *Spoleczna psychologia kliniczna*, Warszawa 2000; Sęk H., *Wprowadzenie do psychologii klinicznej*, Warszawa 2001.

tzp07. Psychopatologia dzieci i młodzieży

przedmiot specjalności: Pedagogika

Rok SMU1, semestr SMU2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Jerzy Rzepecki

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

Zajęcia dydaktyczne mają być poświęcone przekazaniu słuchaczom wiadomości odnośnie istoty chorób psychicznych, ich przyczyn, postaci i następstw, ze szczególnym uwzględnieniem okresu rozwojowego. Jest oczywiste, że następstwa choroby psychicznej uwidoczniają się nie tylko w życiu i losach osoby dotkniętej chorobą, ale dotyczą również rodziny chorego, a także wywołują różnego rodzaju problemy społeczne. Toteż całość informacji przekazywana słuchaczom musi obejmować również i z tym związane zagadnienia.